

ฐานข้อมูล , แผนดำเนินการ
ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนประจู่
ตำบลโนนประจู่ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

ฐานข้อมูลศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนประดู่ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ ที่	ชื่อ	หมู่ที่	ชื่อเจ้าอาวาส (ปัจจุบัน)	จำนวน พระสงฆ์	จำนวน สามเณร
1	วัดโนนประดู่	3	พระครูอดุลยธรรมสถิตย์	11	-
2	วัดทองกลางใหญ่	2	พระครูสิริปิยธรรม	6	-
3	วัดบ้านเสว	6	พระอธิการคุณ	8	-
4	วัดประสิทธิ์าราม	8	พระหมั่น สิริวัฒน์	4	1
5	วัดจิวเก่า	9	หลวงพ่อกุฎิ ตปสีโล	3	-

ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม/ประเพณี

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา แผนดำเนินการ	สถานที่ปฏิบัติ
1	วันมาฆบูชา	วันมาฆบูชา เป็นสำคัญวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา เป็นที่รู้กันว่าเป็นวันเกิดพระธรรม ถือว่าเป็นวันที่พระพุทธเจ้า ได้ประกาศหลักธรรมคำสอนของพระองค์ เพื่อให้พระอรหันต์ทั้งหลาย ที่มาประชุมพร้อมกันในวันนั้น นำไปเผยแผ่	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
2	ประเพณีแห่พระสงฆ์วัน สงกรานต์และร่วมงาน ประเพณีแห่ช้างบ่อไก่แก้ว เมืองสีดา	ประเพณีแห่พระ เป็นประเพณีประจำปีของของตำบลโนนประดู่ จัดวันที่ 13 เมษายนของทุกปี ร่วมกับประเพณีสงกรานต์ ถือเป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ไทย ที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่งดงามและฝังลึกเข้าไปในชีวิตของคนไทยมานาน มีการทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุให้อยู่เย็นเป็นสุข และกิจกรรมต่างๆมากมาย	วันที่ 13- 15 เมษายน ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อบต.โนนประดู่ ศาสนสถานใน พื้นที่ ฯ

3	วันวิสาขบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือนวิสาขะ หรือเดือน 6 เนื่องในโอกาสวันคล้ายวัน พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับขันธปรินิพพานพุทธศาสนิกชนจะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา ฯ	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6	- ศาสนาสถานในพื้นที่
4	วันเข้าพรรษา	การเข้าพรรษาเป็นพุทธบัญญัติ ซึ่งพระภิกษุสงฆ์ทุกรูปจะต้องปฏิบัติตาม หมายถึง การอธิฐานอยู่ประจำที่ไม่เที่ยวจาริกไปยังสถานที่ต่างๆ เว้นแต่มีกิจจำเป็นจริงๆ ช่วงจำพรรษาจะอยู่ในช่วงฤดูฝนที่มีกำหนดเป็นระยะเวลา 3 เดือน มีประเพณีสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย คือ ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษา และประเพณีถวายผ้าอาบน้ำฝน	วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8	- ศาสนาสถานในพื้นที่
5	วันอาสาฬหบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก โดยการแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จนพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้บรรลุธรรม และขอบวชเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา จนถือได้ว่า เป็นวันแรกที่มีพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ครบเป็นองค์พระรัตนตรัย	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8	- ศาสนาสถานในพื้นที่
6	วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ผู้ทรงประทานความรัก ความเมตตา และเสียสละความสุขส่วนพระองค์ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต องค์กรและ	วันที่ 12 สิงหาคม ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ฯ

		หน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้สำหรับลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการเทิดพระเกียรติฯ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัดนิทรรศการ ประดับธงชาติตามสถานที่ราชการ อาคารบ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ร่วมพิธีถวายพระราชสดุดี ฯ		
7	ประเพณีสารทเดือนสิบ	ประเพณีสารทเดือนสิบมีมาตั้งแต่พุทธกาล คาดว่าเมื่อพระพุทธศาสนาเผยแพร่เข้ามาในนครศรีธรรมราช เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อบรรพบุรุษ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว และเป็นโอกาสหนึ่งที่ได้รวมญาติพบปะพี่น้องที่อยู่ห่างไกล มีการทำขนมต่างๆ มากมาย เช่น ขนมเทียน ซึ่งทางวัดจะได้เก็บไว้เป็นเสบียงในช่วงฤดูฝน	วันแรม 1 ค่ำ ถึง แรม 15 เดือนสิบ	- ศาสนาสถานในพื้นที่
8	วันออกพรรษา	วันออกพรรษา หมายถึง วันที่พ้นจากข้อกำหนดทางพระวินัยที่ต้องอยู่ประจำที่ หรือในวัดแห่งเดียวตลอด 3 เดือน พระสงฆ์ได้ทำปวารณา เปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนเรื่องความประพฤติของตน เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ ความเคารพนับถือและสามัคคีกัน เมื่อออกพรรษาแล้วจะได้นำความรู้จากหลักธรรมและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างพรรษาไปเผยแพร่แก่ประชาชน พุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญทำทาน รักษาศีลและฟังธรรมเป็นกรณีพิเศษ	วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11	- ศาสนาสถานในพื้นที่

9	ประเพณีการทอดกฐิน	การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำ 5 รูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น การทอดกฐินในแต่ละปีกำหนด ให้มีการจัดทอดกฐินขึ้นภายใน 1 เดือน หลังวันออกพรรษา โดยวัดที่จะสามารถรับกฐินได้ ต้องมีพระภิกษุจำพรรษาโดยไม่ขาดพรรษาเลย แต่ละวัดสามารถรับกฐินได้ปีละ 1 ครั้ง การทอดกฐินนั้น มีหลายประเภท ในพื้นที่ตำบลโนนประจักษ์ส่วนใหญ่จะเป็นกฐินสามัคคี ที่มีเจ้าภาพร่วมกัน จะมีการตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการ แล้วมีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่นด้วย	แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึง กลางเดือน 12	- ศาสนาสถานในพื้นที่
10	ประเพณีทำบุญกลางบ้านและเลี้ยงปูตา	ประเพณีเลี้ยงปูตา เป็นความประเพณีประจำหมู่บ้าน คำว่าผีปูตา หมายถึง ผีเจ้าที่เจ้าทาง ที่เชื่อกันว่าเป็นผู้ทำหน้าที่คุ้มครองหมู่บ้านให้อยู่เย็นเป็นสุข การเลี้ยงปูตา คือการเลี้ยงสังเวยผีเจ้าที่เจ้าทางประจำหมู่บ้าน ในภาคอีสานตามหมู่บ้านต่าง ๆ แต่ละท้องถิ่นเราจะเห็นว่ามีศาลเจ้าพ่อหรือปูตาประจำอยู่นอกหมู่บ้านเสมอ ชาวอีสานถือว่าเป็นประเพณีจำเป็นที่จะขาดไม่ได้ ถ้าปีใดไม่ได้ทำพิธีเลี้ยงปูตา หากเกิดเหตุเภทภัยขึ้นแก่ชาวบ้าน มักจะโทษกันว่าเป็นเพราะไม่ได้เลี้ยงส่งปูตา ด้วยความเชื่อแบบนี้ ชาวบ้านจึงพากันทำประเพณีนี้สืบมาตราบเท่าทุกวันนี้	พฤษภาคม - มิถุนายน	หมู่บ้านในเขตตำบลโนนประจักษ์
11	ประเพณีลอยกระทง	ลอยกระทง เป็นประเพณีที่สำคัญ ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ โดยมีความเชื่อหลายประการ เช่น แสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่เราได้อาศัยน้ำกินน้ำใช้ การขอขมาต่อพระแม่คงคาที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูล	วันเพ็ญ(ขึ้น 15 ค่ำ) เดือน 12	ในพื้นที่ตำบลและใกล้เคียง

		ต่างๆ ลงไปในน้ำ การสะเดาะเคราะห์ และสิ่งไม่ดีต่างๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย		
12	วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	วันที่ระลึกคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ พระผู้ทรงกอบกู้ด้วยพระวิริยอุตสาหะ บำเพ็ญ พระ ราช กร ณี ย กิจ นานัปการ ด้วยพระราชประสงค์ที่จะให้ประชาชนทุกหมู่เหล่า ไม่เลือกชาติ ศาสนา ที่อยู่ใต้พระบรมโพธิสมภารและประเทศชาติ มีความผาสุก และเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น องค์การและหน่วยงานต่างๆ ได้จัดทิวไรสำหรับลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการเทิดพระเกียรติฯ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ พระราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัดนิทรรศการ ระดับธงชาติตามสถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล และร่วมพิธีถวายพระราชสดุดี ฯ	วันที่ 5 ธันวาคมของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ฯ
13	วันธรรมสวนะ	“วันธรรมสวนะ” เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “วันพระ” หมายถึงการฟังธรรมของชาวไทยพุทธ เมื่อถึงวันธรรมสวนะ คือ วันขึ้น 8 ค่ำ แรม 8 ค่ำ และ วันขึ้น 15 ค่ำ แรม 15 ค่ำ พุทธศาสนิกชนจะเตรียมอาหารผลไม้ เครื่องสักการะไปวัดเพื่อถวายแด่พระภิกษุสงฆ์รวมทั้งรักษาศีล เจริญจิตภาวนา และฟังธรรมเทศนา	ทุกวันธรรมสวนะ	- ศาสนาสถานในพื้นที่
14	พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน	พิธีกรรมเกี่ยวกับการแต่งงาน สมัยโบราณมีขั้นตอนต่างๆ หลายขั้นตอน เริ่มจากการเกี้ยวพาราสี การทาบทาม การสู่ขอ และการแต่งงาน เมื่อขบวนเจ้าบ่าวไปถึงบ้านเจ้าสาว มักจะถูกปิดทางไม่ให้เข้าไป ต้องมี	มีการดูฤกษ์ยาม วันที่ ได้ตลอดทั้งปี	ส่วนใหญ่จะจัดที่บ้านเจ้าสาว หรือสถานที่ต่างๆ ตามความสะดวก

		การจ่ายค่าผ่านทาง ญาติเจ้าสาวจะงมมือเจ้าบ่าวไปในห้องประกอบพิธี เมื่อได้มีการตรวจสอบสินสอดทองหมั้น เรียบร้อยแล้ว จึงประกอบพิธีสงฆ์ ถวายภัตตาหาร แล้วมีพิธีกราบหมอน เจ้าบ่าวมอบของขวัญให้เจ้าสาว เป็นอันเสร็จพิธีและมีการเลี้ยงแขก ตกค่ำจะมีพิธีห่มห่อให้คู่บ่าวสาว เรียกว่า “การเรียงสาดเรียงหมอน”		
15	ประเพณีการบวชนาค	ตามประเพณีชายไทย อายุ 20 ปี บริบูรณ์ จะต้องบวชทดแทนบุญคุณพ่อแม่ การบวชสมัยก่อนต้องบวชกัน 1 พรรษา ปัจจุบันระยะเวลาอาจจะน้อย เช่น 7 วัน 15 วัน 30 วัน การบวชถือได้ว่า ผู้บวชจะได้ศึกษาถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อจะนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีความอดทนอดกลั้น และเข้าใจโลกธรรม	มีการดูฤกษ์ยามวันดี ได้ตลอดทั้งปี	- ศาสนาสถานในพื้นที่

ฐานข้อมูลกลุ่มอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลโนนประดู่

1.ด้านเกษตรกรรม และเศรษฐกิจพอเพียง

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นางสุพิช นาดิ	ม.1 บ้านดอนม่วง ต.โนนประดู่
3	นางระเบียบ ประจิตร์	ม.1 บ้านดอนม่วง ต.โนนประดู่
4	นายเฉลียว กรวยสวัสดิ์	ม.3 บ้านโนนประดู่ ต.โนนประดู่
5	นางอารยา แข็งขัน	ม. 5 บ้านหนองสะแก ต.โนนประดู่
6	นางดวงจันทร์ นากุดนอก	ม. 7 บ้านตลาด ต.โนนประดู่
7	นางศุภาวรรณ นากุดนอก	ม. 7 บ้านตลาด ต.โนนประดู่

ด้านเลี้ยงสัตว์ / โค กระบือ

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นายฉลวย ทิศกระโทก	ม.6 บ้านเสว ต.โนนประดู่
3	นายสงวน เสนนอก	ม.6 บ้านเสว ต.โนนประดู่

2. ด้านกลุ่มอาชีพ หัตถกรรม / ทอพรหมเช็ดเท้า

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นางแจ้ เสนนอก	ม.6 บ้านเสว ต.โนนประดู่
3	นางอารียา จันอินทร์	ม.7 บ้านตลาด ต.โนนประดู่

ด้านกลุ่มอาชีพ หัตถกรรม /จักสาน

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นางสงัด นากุดนอก	ม.6 บ้านเสว ต.โนนประดู่
	นายดี สัสซี่	ม.3 บ้านโนนประดู่ ต.โนนประดู่
	นางแสง สุขนอก	ม.3 บ้านโนนประดู่ ต.โนนประดู่
	นางแป้ว ปูนอก	ม. 4 บ้านสำโรง ต.โนนประดู่

ด้านการประกอบอาชีพ (ขนมไทย)

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นางสุพิช นาดิ	ม.1 บ้านดอนม่วง ต.โนนประดู่
3	นางจันทร์เพ็ญ ศรีวิชา	ม.7 บ้านตลาด ต.โนนประดู่
4	นางฉัตร จัดกลาง	ม.5 บ้านหนองสะแก ต.โนนประดู่

3. การแพทย์แผนไทย ด้านสมุนไพร รักษาโรค นวดประคบ สมุนไพร

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นายชม คิดการ	ม.8 บ้านหนองอ้ายแหนบ ต.โนนประดู่
2	นางทิพย์อักษร เสนนอก	ม.8 บ้านหนองอ้ายแหนบ ต.โนนประดู่
3	นายธัญทิพย์ ศรีฤทธิ์	ม. 8 บ้านหนองอ้ายแหนบ
4	นางจันทร์ ชาญประไพ	ม. 6 บ้านเสว ตำบลโนนประดู่

4. ด้านศิลปกรรมศิลปกรรม/พานพุ่มและบายศรี

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นางรำพึง สิริพิณ	ม.8 บ้านเสว ต.โนนประดู่
2	นายสุพจน์ นากุดนอก	ม.10 บ้านโนนสะอาด ต.โนนประดู่
3	นางสมพร บุญจิตร	ม.6 บ้านเสว ต.โนนประดู่
4	นางต๋น ทองดินนอก	ม.3 บ้านโนนประดู่ ต.โนนประดู่
5	นางแป้ว ปุยนอก	ม. 4 บ้านสำโรง ต.โนนประดู่

5.ด้านหัตถกรรม หัตถ์ทำขวัญ พิธีทางศาสนา

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นายแสวง โตนน้ำขาว	ม.2 บ้านทองกลางใหญ่ ต.โนนประดู่
3	นายอินทร์ รัตนวิชัย	ม.5 บ้านหนองสะแก ต.โนนประดู่
4	นายจอม บุญสร้าง	ม.3 บ้านโนนประดู่ ต.โนนประดู่
5	นายน้อย ช่างสีดา	ม. 4 บ้านสำโรง ต.โนนประดู่
6	นายสุพจน์ นากุดนอก	ม.10 บ้านโนนสะอาด ต.โนนประดู่
7	นายจอม บุญสร้าง	ม3 บ้านโนนประดู่ ต.โนนประดู่

6.ด้านสมุนไพรพื้นบ้าน / อาหารพื้นบ้าน

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
1	นางมวล ประจง	ม.3 บ้านโนนประดู่ ต.โนนประดู่
2	นางจิตติกานต์ อินทร์นอก	ม.5 บ้านหนองสะแก ต.โนนประดู่
3	นางสมพร บุญจิตร	ม.6 บ้านเสว ตำบลโนนประดู่

(นางสมจิตร สัตย์เชื้อ)

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ผู้สำรวจข้อมูล